

Vogels in Berkelland

Speciale uitgave
van de Vogelwerkgroep

Verslag over Zwaluwen, Uilen, Torenavken, Patrijzen, Weide- en Zangvogels

Borculo - Ruurlo - Eibergen - Neede

Voorjaar 2022

Boerenzwaluw

Foto: uit archief VWGB

Torenavk

Foto: Marjon Hoën

Pimpelmees

Foto: Marjon Hoën

De broedresultaten van zwaluwen, uilen, torenvalken, weidevogels en zangvogels in één nieuwsbrief

In deze nieuwsbrief vindt u de verslagen van de verschillende projectgroepen. In 2021 zijn minder erven in het buitengebied van Berkelland bezocht vanwege de Corona pandemie. Hierdoor zijn de broedresultaten bij sommige projectgroepen niet compleet. Andere projecten konden toch doorgang vinden en zijn uitgelicht in deze uitgave.

Uitgebreide informatie en gegevens zijn te vinden op onze website:

www.vogelwerkgroepberkelland.nl

U kunt ons bereiken via email: info@vogelwerkgroepberkelland.nl

Inhoudsopgave

Projectgroep zwaluwen Berkelland	1
Projectgroep nestkastcontrole Berkelland	3
Projectgroep uilen en Torenavken Berkelland	4
Patrijzenproject in Berkelland	7
Projectgroep weidevogelbeheer Berkelland	8

Zwaluwenproject Berkelland 2021

Ook in 2021 hadden we nog te maken met de gevolgen van de Corona pandemie. Door de overheidsrichtlijnen te volgen konden we pas eind juni definitief beslissen om te proberen om alles weer te gaan tellen. Een late start, en helaas is het niet gelukt om alle telgebieden gedaan te krijgen.

Vergelijken we de gebieden die wel geteld zijn, dan zien we helaas een forse achteruitgang vergeleken met 2019. Voor de Boerenzwaluwen zien we een teruggang van ruim 10 %. Voor de Huiszwaluw zagen we een afname met ruim 20%. De oorzaak voor deze sterke afname is niet duidelijk, mogelijk dat het koude voorjaar hier van invloed was. Ook hebben we dit jaar besloten om het ringprogramma voor de Boerenzwaluw niet voort te zetten. In de winterperiode zijn wel een aantal kunstnesten voor de Huiszwaluwen schoongemaakt. Helaas is niet de hele lijst van afgelopen twee jaar afgewerkt.

Omdat onze vrijwillige tellers en de coördinatoren elk jaar weer ouder worden, hopen we in 2022 een verjonging van het team door te voeren, om zo weer nieuwe coördinatoren en tellers voor de komende jaren beschikbaar te hebben. De algehele coördinatie zal gedaan worden door Karin Bosch uit Eibergen. En voor de coördinatie in Borculo/Geesteren en in Ruurlo hopen we in 2022 ook nieuwe medewerkers te vinden.

Lees verder op pagina 2

1

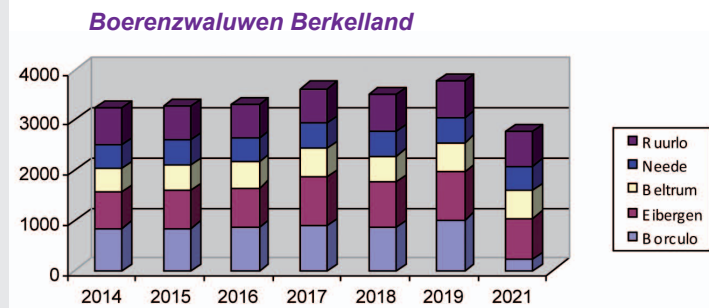

Boerenzwaluwen

Na een heel sterk 2019 met een totaal van 3775 broedpaartjes, zien we nu, twee jaar later helaas een afname naar 2757. Gecorrigeerd voor de niet getelde gebieden is die afname net iets meer dan 10%. Mogelijk is het koude voorjaar van invloed geweest.

Voor de Boerenzwaluw plaatsen we vrijwel geen kunstnesten omdat de Boerenzwaluw altijd zijn nest binnen of onder een overkapping bouwt. Die nesten zullen dan ook niet bij extreem weer stuk gaan. De nesten worden vaak op een balk, een kabeldoos of een lamp gebouwd. We gebruiken kunstnesten vooral als een natuurlijk nest toch stuk gaat met de jongen erin. Dan plaatsen we alsnog een kunstnest in de directe omgeving, en plaatsen de jongen in dat nest. Vrijwel altijd worden de jongen meteen verder verzorgd door de ouders.

Door omstandigheden hebben we het ring-programma niet kunnen uitvoeren.

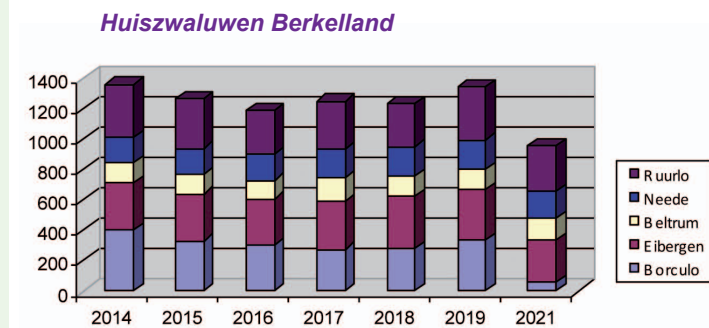

	Borculo	Eibergen	Beltrum	Neede	Ruurlo	Totaal
2014	846	732	464	456	748	3246
2015	848	741	512	510	658	3269
2016	851	799	521	465	682	3318
2017	902	976	546	516	685	3625
2018	873	887	526	481	738	3505
2019	1012	955	583	489	736	3775
2021	235	808	566	472	676	2757

Borculo niet volledig geteld in 2021

Huiszwaluwen

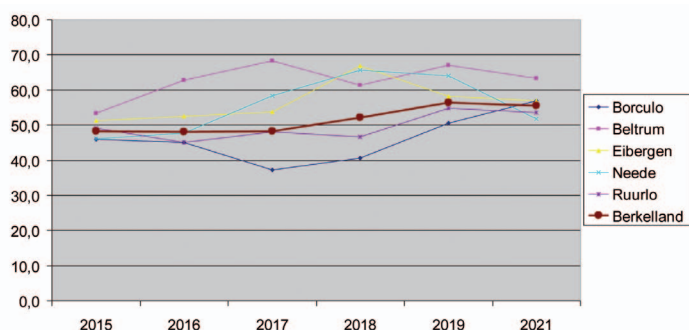
Door de Corona beperkingen konden we in 2020 niet volop tellen. In Beltrum zijn wel enkele gebieden geteld. We zagen toen een sterke teruggang voor de Huiszwaluwen. Helaas heeft zich deze trend in 2021 doorgezet in geheel Berkelland. Voor de gebieden die we wel hebben kunnen tellen zien we nu een afname van 13,9%. Een toch wel forse afname voor geheel Berkelland. Wel zagen we bij de bezettingsgraad van de kunstnesten een vrijwel stabiele score van 55,6%. De afname was er dan vooral bij de natuurlijke nesten. Het betekent ook dat van de drie broedpaartjes, er twee in een kunstnest gebroed hebben.

	Borculo	Eibergen	Beltrum	Neede	Ruurlo	Totaal
2014	401	313	129	171	346	1360
2015	330	308	127	174	330	1269
2016	298	306	125	168	291	1188
2017	273	316	153	192	316	1250
2018	281	338	139	191	280	1229
2019	332	333	138	192	348	1343
2021	57	280	138	183	296	954

Borculo niet volledig geteld in 2021

Percentages bezette kunstnesten Huiszwaluwen

Oeverzwaluwen

Ook in 2021 hebben er Oeverzwaluwen gebroed in de nestwand aan de Meenweg in Beltrum. We hebben er 35 geteld. Ook al zijn er meer gaten, we zijn blij met de 35 nesten.

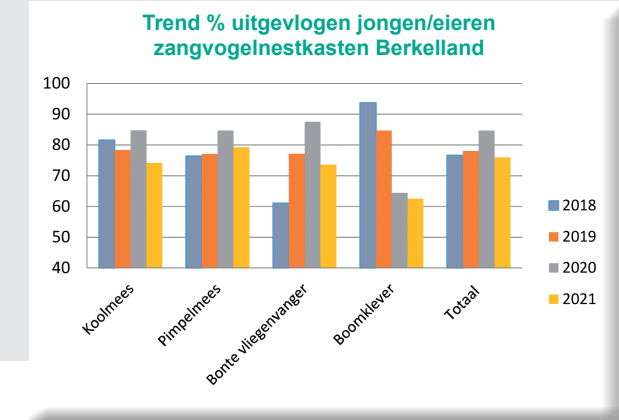
Bij de tellingen voor de Boerenzwaluwen en Huiszwaluwen zijn ook op twee plekken de Oeverzwaluwen gemeld, 12 aan de Hoonesweg in Eibergen en 20 aan de Berenpassteeg in Ruurlo. In beide gevallen waren de nestgangen gemaakt in een hoop zand die was blijven liggen. Door een kant steil af te steken, zijn de Oeverzwaluwen elk jaar weer teruggekomen. Zo eenvoudig kan het ook zijn.

Resultaten zangvogel-nestkasten 2021 in Berkelland

Ook in 2021 is met in achtname van de coronavoorschriften het de meeste waarnemers gelukt de tellingen uit te voeren: 11 van de 12 percelen met in totaal 300 kasten zijn gecontroleerd.

Daarvan waren er 257 bezet; bezetting 86%.

De verdeling van de legsels was: Koolmezen (39%), Pimpelmezen (35%), Bonte Vliegenvangers (26%), Boomklevers (4%) en zelfs 3 van Roodborsten en 2 van Spreeuwen! Roodborsten hebben we eerder slechts 1x gehad en Spreeuwen al 5 jaar niet meer.

Van de eieren zijn er dit jaar 76% jongen uitgevlogen.

Vorig jaar nog 85%. De daling geldt zowel voor de Koolmees, de Pimpelmees, de Bonte vliegenvanger als de Boomklever.

De Boomklever heeft het de laatste jaren echter steeds moeilijker om de jongen groot te brengen.

Enkele nestkastjes waren ook dit jaar al vroeg bezet: bij Koolmezen en Boomklevers vanaf begin april. Maar de gemiddelde 1ste eidatum lag dit jaar voor alle 4 de soorten beduidend later dan voorgaande jaren. Dat hield verband met de extreme kou. De eerste Koolmees was op 5 april al met de eileg begonnen maar heeft de leg en broed uitgesteld en pas na de kouperiode er nog 8 bijgelegd. Over de hele linie lag de gemiddelde 1ste eidatum 12 tot 21 dagen later dan de 1ste eidatum. De Bonte Vliegenvangers arriveerden later en legden gemiddeld 8 mei hun 1ste ei.

Bijzonder grote legsels waren bij de Koolmezen 14 eieren, bij de Pimpelmezen 16 eieren en bij de Boomklevers een nest met maar zelfs 9 eieren. Een uitzonderlijk "legsels" was van een Eekhoorn (zie foto van Hannie Alink). Al onze nestkastresultaten zijn weer digitaal ingevoerd in het nestkastenprogramma van de SOVON en aangeleverd aan NESTKAART voor hun landelijke jaarverslag. Alle waarnemers bedankt voor de controles en het digitaal verwerken van de resultaten.

Ik wil iedereen bedanken voor de fijne samenwerking in het afgelopen jaar!

Veel plezier komend seizoen bij de controles, blijf gezond en geniet van de prachtige natuur om je heen!

John Smith

Coördinator Zangvogelnestkasten Berkelland

Zie voor het totale jaaroverzicht 2021, de tabel gespecificeerd per gecontroleerd gebied, en de trendgrafieken onze website: <https://www.vogelwerkgroepberkelland.nl/veldwerk/nestkasten-werkgroep/verslag.html>

Uilen- en torenvalkenwerkgroep Berkelland

De uilenwerkgroep is ook in 2021 actief bezig geweest met het leven en welzijn van de 3 in een nestkast broedende Uilen- en de Torenvalken in Berkelland. We hebben op verschillende plaatsen nieuwe nestkasten voor Bos-Steen- en Kerkuilen opgehangen en een aantal oude kasten vervangen door nieuwe. Verder hebben we ook een aantal nieuwe Torenvalkkasten geplaatst. In totaal hebben we dit jaar 34 kasten geplaatst of vervangen. Ook hebben we ter bescherming tegen predatie enkele kasten beveiligd tegen rovers als bv de Marter.

Het controleren van nestkasten op broedsels en later het ringen van de jongen en de eventueel gevangen ongeringde oudervogels is in 2021 ondanks het coronavirus goed gelukt. In 2021 hebben we 824 Uilen en Torenvalken geringd, verdeeld over 742 jonge en 82 volwassen vogels. Ook werden de kasten na het ringen nogmaals langsgeslagen om te controleren of de jongen waren uitgevlogen en de kasten waar nodig te schoon te maken, te repareren of te vervangen. Dit jaar werden er 20 camera's geplaatst in kerkuilkasten die moeilijk bereikbaar zijn voor de controleurs zodat men de controle via de monitor kan doen en alleen voor het ringwerk een ladder nodig heeft om naar de kast te klimmen.

De groepen in Neede en Ruurlo zijn geherstructureerd en de werkzaamheden lopen door prima medewerking van de controleurs voorspoedig. De groep Ruurlo heeft n.a.v. een krantenartikel dat men in het plaatselijke krantje had geplaatst enkele nieuwe medewerkers gevonden en de groep kan nu weer voldoende verder.

2021: Een beter dan verwacht Uilen- en Torenvalken jaar!

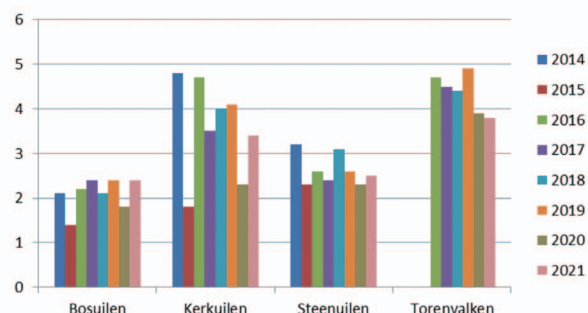
Ondanks het sneeuwdek van 15 tot 20 cm in februari en de bijbehorende vorstperiode hebben de Uilen en Torenvalken het in 2021 redelijk tot goed gedaan. Onze verwachtingen waren na deze periode niet al te best maar de vogels hebben ons verrast!

De Bosuilen en Steenuilen deden het zelfs beter dan het laatste topjaar 2019 en de Kerkuilen keerden terug uit het dal van 2020 maar zijn nog niet op het niveau van 2019. De Torenvalken zijn de laatste jaren redelijk stabiel gebleven, in 2021 zijn er iets minder jongen geringd dan in 2020.

Wel is ons duidelijk geworden dat er nog veel "floaters" (ongepaarde vogels) rondvliegen die op zoek zijn naar een partner of territorium. Dit kunnen we constateren doordat er na de vele terugmeldingen van verhongerde uilen in het voorjaar, toch nog zoveel bezette nestkasten waren.

We hopen dat het coronavirus ons in 2022 geen parten meer speelt en mede door de inbreng van de vele vrijwilligers/controleurs/coördinatoren, zien we het jaar 2022 voor de Uilenwerkgroep met vertrouwen tegemoet. Henk Lammers, coördinator vogelwerkgroep Berkelland.

Uitgevlogen uilenjongen per broedsel Berkelland

Jaaroverzicht Uilen Werkgroep Berkelland 2021

Bosuilen	bewoonde kasten	met broedsel	broedsel mislukt	jongen	verdw. Jongen	uitgevl. Jongen
Borculo	9	7	4	18	8	10
Geesteren/Gelselaar	3	3	0	6	0	6
Neede	9	9	0	28	1	27
Eibergen	11	8	2	24	3	21
Ruurlo	2	1				3
BERKELLAND	34	28	6	76	12	67

Kerkuilen	bewoonde kasten	met broedsel	broedsel mislukt	jongen	verdw. Jongen	uitgevl. jongen
Borculo	6	6	0	23	1	22
Geesteren/Gelselaar	6	5	0	20	0	20
Neede	10	10	0	43	1	42
Eibergen	24	22	1	90	19	71
Ruurlo	13	8	2	30	10	20
BERKELLAND	59	51	3	206	31	175

Steenuilen	bewoonde kasten	met broedsel	broedsel mislukt	jongen	verdw. jongen	uitgevl. jongen
Borculo	21	21	2	76	27	49
Geesteren/Gelselaar	15	15	5	31	2	29
Neede	43	42	9	126	10	116
Eibergen	62	52	11	152	17	135
Ruurlo	48	29	13	71	7	64
BERKELLAND	189	159	40	456	63	393

Torenvalken	bewoonde kasten	met broedsel	broedsel mislukt	jongen	verdw. Jongen	uitgevl. jongen
Borculo	0	0	0	0	0	0
Geesteren/Gelselaar	1	1	0	≥2	?	≥2
Neede	6	6	1	28	5	23
Eibergen	19	17	1	75	3	72
Ruurlo	5	4	1	12	0	12
BERKELLAND	31	28	3	115	8	107

Jonge Steenuil

Jaaroverzicht 2021 Terugmeldingen geringde uilen in Berkelland

Omdat we de uilen ringen is het altijd weer interessant te weten waar ze heen gaan. Ook treffen we uilen aan die buiten Berkelland zijn geringd en hier naar toe zijn gekomen. Ringnummers worden ingevoerd in het landelijke ringregister GRIEL van het Vogel-trekstation zodat is na te gaan precies waar en wanneer een uil is geringd en teruggezien.

In 2021 zijn er 195 terugmeldingen geregistreerd: 132 Steenuilen, 48 Kerkuilen, 15 Bosuilen en 3 Torenvalken. In 2020 waren dat er 161.

Verspreiding

In de grafieken van de Steen- en Kerkuilen die op de volgende pagina staan, is te zien dat er soms behoorlijke afstanden worden afgelegd. Voor de Bosuilen en Torenvalken is er geen grafiek gemaakt omdat alle Bosuilen binnen de 10 km bleven en er van de Torenvalken te weinig exemplaren waren voor een representatieve grafiek.

Bosuilen 2021

De Bosuilen zijn weer terug op het recordjaar van 2019 met 67 uitgevlogen jongen uit 28 bewoonde kasten met broedsel. Vorig jaar 2020 vlogen er maar 41 jonge Bosuilen de wijde wereld in. De winst t.o.v. 2020 werd met name behaald in de gebieden rondom Neede en Borculo. In 2021 vlogen daar respectievelijk 27 en 10 jongen Bosuilen uit terwijl er in 2020 maar 10 in Neede en zelfs 0 in Borculo uitvlogen. Wel waren er in Neede 4 kasten meer bezet met een broedsel en in Borculo zelfs 5. We hadden dit jaar in Eibergen 1 broedsel in een natuurlijke holte. Ook het gemiddeld uitgevlogen jong per broedsel lag met 2.4 gelijk aan 2019. Het aantal dode of verdwenen jongen, 12 stuks, lag bij de Bosuilen beduidend hoger dan in de afgelopen jaren. We zullen zien of deze trend zich doorzet in het volgende broedseizoen.

Steenuilen 2021

De Steenuilen deden het in 2021 prima met 159 bezette kasten en 393 uitgevlogen jonge Steenuilen, dat is 58 meer dan in 2020 en 59 meer dan in 2019. Wel hierbij de kanttekening dat er ook 12 kasten méér bezet waren dan in 2020 en zelfs 30 meer dan in 2019. De gemiddelden van de uitgevlogen jongen van 2.5 jong per kast is beter dan 2020 en ongeveer gelijk aan 2019. Ook bij de Steenuilen is het aantal verdwenen of dode jongen relatief hoog in 2021. Dit is waarschijnlijk het gevolg van voedselgebrek in de fase dat de veren zich het hardst ontwikkelen en daardoor het meeste energieverbruik plaats vindt.

Na het matig tot slechte jaar 2020 deed de Kerkuil het in 2021 weer een stuk beter! Dit was niet verwacht en

Kerkuilen 2021

Na het matig tot slechte jaar 2020 deed de Kerkuil het in 2021 weer een stuk beter! Dit was niet verwacht en

vooral verassend omdat er in februari, met vorst en een dikke laag sneeuw, heel veel terugmeldingen kwamen van dode verhongerde uilen. We hadden 51 kasten met een broedsel, dat is maar 2 meer dan in 2020 maar er vlogen 175 jonge Kerkuilen uit en dat is 61 meer dan in 2020. Een gemiddelde van 3.4 jong per kast terwijl dat in 2020 maar 2.3 jong was. Wel viel op dat er veel jongen waren verdwenen tussen de eerste controles en het uitvliegen namelijk 31 stuks, dat is meer dan andere jaren. We hadden ook 1 tweede broedsel in een Bosuilkast, helaas zijn de twee jongen niet uitgevlogen. Het jongste kuiken lag na 5 dagen dood in de nestkast en het oudste na 40 dagen. Oorzaak onbekend, er lag nog wel een muis in de kast.

Torenvalken 2021

We telden in 2021 28 Torenvalk nestkasten met een broedsel, dat is er 1 minder dan in 2020. Enkele nestplaatsen bleken verwijderd te zijn en er werd een schuur afgebroken waar al jaren een TV paar hun nestplaats had in het kanaal van een luchtfilter. Daar staat tegenover dat er ook op enkele plaatsen een nieuwe nestkast werd opgehangen.

In 2021 vlogen er 107 jonge Torenvalken uit, dat is 5 minder dan in 2020 maar het gemiddeld aantal uitgevlogen jongen per broedsel was met 3,8 gelijk aan 2020 maar wel minder dan 2019 toen er gemiddeld 4.9 jong per broedsel uitvlogen. Dat het plaatsen van nestkasten voor Torenvalken een succes is blijkt uit de stijging van het aantal geringde jongen, in 2018 hebben we 61 jonge Torenvalken geringd en in 2020 waren er dat al 112 een stijging van 85%! Ook werden er in 2021 Torenvalken teruggemeld, een aantal helaas dood door verschillende oorzaken maar ook een levend gevangen 1e jaars Torenvalk in Lisov Tjechië die was geringd aan de Ruitersweg in Eibergen. Deze jonge vogel had in 5.5 maand een afstand afgelegd van maar liefst 650 km!

Henk Lammers

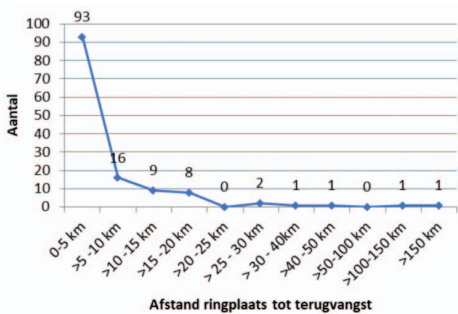
Coördinator vogelwerkgroep Berkelland

Jonge Bosuil

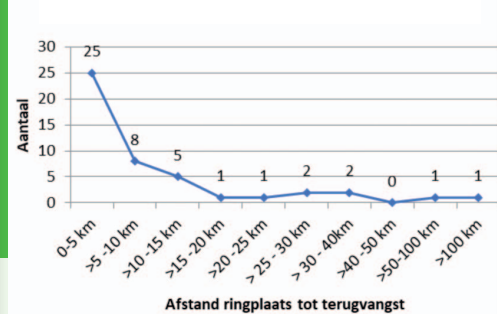

Afstand terugmeldingen 2021 Steenuilen

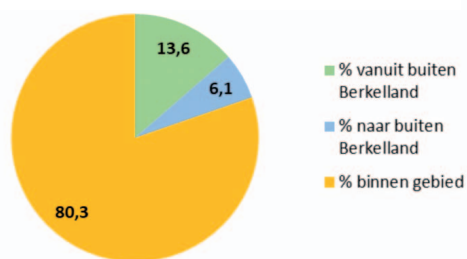

Afstand terugmeldingen 2021 Kerkuilen

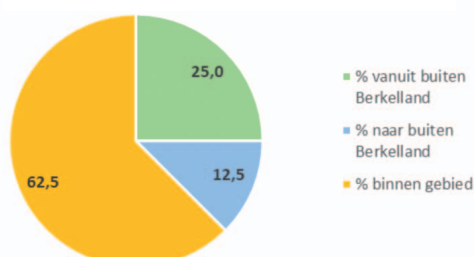

Kerkuil

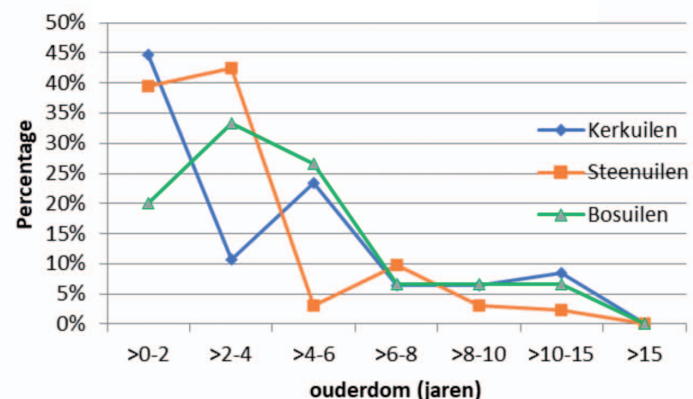
Vestigingsgebied Steenuilen Berkelland 2021

Vestigingsgebied Kerkuilen Berkelland 2021

Ouderdom teruggemelde uilen 2021

Leeftijd

Sommige uilen bleken al een respectabele leeftijd te hebben bereikt. Een Bosuil en een Kerkuil bleken al 15 jaar geleden te zijn geringd en een Steenuil 14 jaar geleden; alle als nestjong geringd. Ouder dan 15 jaar worden ze doorgaans niet.

Bijzonderheden

Onder de terugmeldingen zijn er dit jaar 46 van dode uilen afkomstig: 27 Kerkuilen en 19 Steenuilen.

Vorig jaar waren dat er 10 respectievelijk 9. Bij de Kerkuilen zorgde het wekenlange sneeuwdek in februari voor een grote sterfte door uithongering (15 stuks). Bij de Steenuilen viel op dat van de 19 dode uilen er 9 van jongen waren die binnen 1 maand na uitvliegen al omkwamen. In enkele gevallen was de oorzaak bekend: verkeer, verdrinking, verwonding.

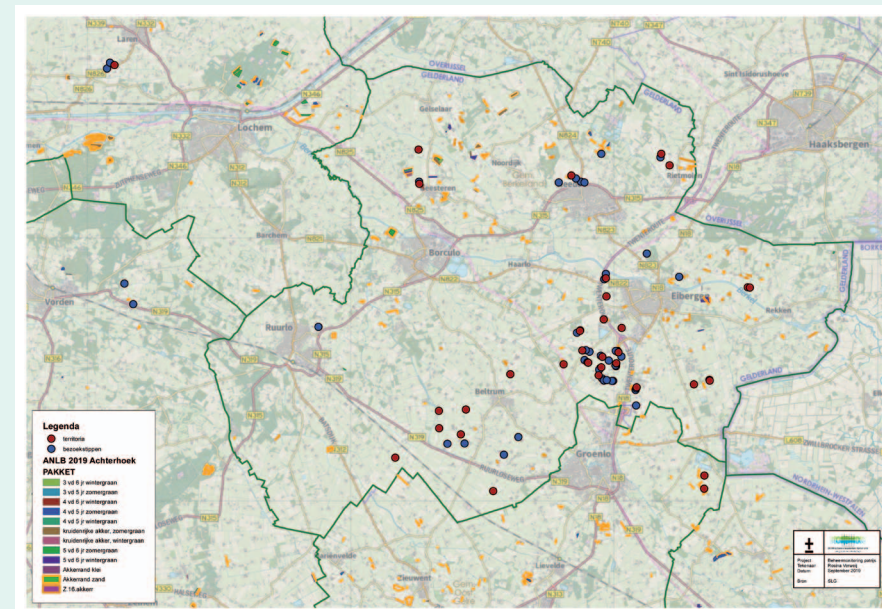
Dankzij het ringen, de controles en de terugmeldingen houden we een goed inzicht in de verspreiding, paarvorming, broedresultaten en leeftijdsontwikkeling van de uilen in ons gebied. Al onze gegevens voeren we in de landelijke registers van GRIEL en SOVON in zodat de experts de landelijke trends en de bescherming kunnen volgen. Tijdens het ringen meten we bij de jonge uilen nog de vleugellengte en het gewicht om hun leeftijd vast te stellen, of de jongen genoeg gegeten hebben en of ze op het gewicht zijn wat bij hun leeftijd gebruikelijk is. Gelukkig worden er ook meldingen gedaan door niet-leden, de zogeheten 'publieke meldingen'. Een ieder die een geringde vogel vindt kan het nummer terugmelden aan <https://www.griel.nl/> of melden bij de Vogelwerkgroep Berkelland: info@vogelwerkgroepberkelland.nl

Met dank aan alle ringers en controleurs!

Tekst en foto's: John Smith
Projectgroep Uilen en Torenvalken

Patrijzen in Berkelland: 2021

De Patrijs heeft het in Nederland heel erg moeilijk. Er is een afname in 50 jaar van ca 95% van het aantal broedparen. Een belangrijke factor die meespeelt in deze afname is het voedseltekort op het boerenland. In de winter hebben volwassen Patrijzen moeite om genoeg zaden te vinden op de akkers en in het voorjaar ligt het knelpunt met name bij de kuikens. Die kunnen niet meer genoeg insecten vinden door gebrek aan kruiden en overvloed aan pesticiden. Daarnaast zijn de gebieden waar de Patrijs nog wel broedt versnipperd en ontbreekt goede dekking, waardoor ze makkelijk toegankelijk worden voor roofdieren.

Een groepje Patrijzen.
Gefotografeerd aan de Hupselse Dwarsweg in Eibergen door natuurfotograaf Helma Olden.

In de Achterhoek en dus ook in Berkelland is de situatie iets beter. De daling is door extra inspanningen (voorlopig) tot staan gebracht. Het aantal broedparen in Berkelland ligt op zo'n 30 paar en we hebben goede hoop, dat ook in 2022 dit aantal weer gehaald zal worden. Aan de tellers van Patrijzen zal het niet liggen, want we hebben er dit jaar maar liefst 18 tellers bij gekregen. Ook zijn er vele inwoners van met name het buitengebied, die waarnemingen doorgeven en ik ben ze daar zeer erkentelijk voor.

Op bijgaande kaart is te zien waar broedterritoria zijn vastgesteld: elke rode stip is een broedgeval en de blauwe stippen zijn geregistreerde bezoeken.

We kunnen echter de Patrijs helpen en daarmee wellicht ook het landschap. De Patrijs heeft behoefte aan een gevarieerd landschap met kruidenrijke akkers of anders akkerranden. Ook wat min of meer verwaarloosde stukjes grond doen het goed: de zogenaamde overhoekjes. Bloemenrijke bermen en randen zijn noodzakelijk om insecten te lokken, maar helaas zijn de insecten ook met ruim 70% afgenomen.

Deze insecten zijn het noodzakelijke voedsel voor de jongen gedurende de eerste weken. Te weinig insecten betekent gewoon, dat er veel jongen omkomen van de honger.

Door de aanleg van de N18 zijn er in verhouding wat meer ruigtes en bloemenrijke randen ontstaan en daar kan de Patrijs van profiteren. We zien langs de N18 tussen Eibergen en Groenlo een aardige concentraties van Patrijzen met voldoende jongen. Misschien kunnen ze straks ook gaan profiteren van het nieuwe ecologische bermbeheer van de Gemeente Berkelland.

Meer bloemetjes en meer insecten en later maaien kan gaan helpen. Moeten we wel accepteren dat de berm min of meer natuur is en dus ook wat meer ruigtes kent en niet gladgeschoren moet zijn. Dit laatste is ook van belang voor de Patrijs als broedplaats. Ze kunnen prima in de berm en slootkanten broeden, mits er voldoende ruigte is en niet alles in mei of juni wordt weggemaaid.

In de herfst en in de winter is er voedsel te vinden op de akkers, waar nu de stoppels vaker (deels) blijven staan en het vanggewas voor dekking kan zorgen. Ook deze dekking en voedsel is essentieel om weer voldoende broedparen te hebben in het voorjaar.

Een beetje optimisme is er gelukkig nog en ook zijn er subsidies mogelijk voor landeigenaren, die bijvoorbeeld akkerranden willen aanleggen. Deze vergoedingen kunnen oplopen tot € 1800,- per ha en dat is zeker de moeite waard als daar de wat mindere delen van een perceel voor worden gebruikt. Meer informatie hierover: <https://www.vanberkelenslinge.nl/> Meldingen kunt u zelf plaatsen op <https://waarneming.nl/> en als u dat liever niet doet dan kunt u ze ook doorgeven aan Henk Leever: henkenjantine@hotmail.com of telefoon 0651 314 562. De Patrijs verdient onze bescherming en staat bekend als barometervogel: gaat het goed met de Patrijs dan gaat het goed met onze natuurlijke omgeving. Immers er is dan meer variatie: meer bloemen en meer kruiden en meer insecten en een gezondere leefomgeving.

Tekst en kaartje: Henk Leever

De projectgroep Weidevogels wordt georganiseerd vanuit de VAN (Vereniging Agrarisch Natuurbeheer). Een aantal leden van de Vogelwerkgroep Berkelland voert, als vrijwilliger, het veldwerk voor deze organisatie uit.

Na twee uitzonderlijk droge weidevogel-seizoenen was 2021 eindelijk weer een min of meer normaal broedseizoen. Dit blijkt ook uit de resultaten. Alle weidevogels zitten weer in de lift, zij het heel voorzichtig. In het jaar 2019 is echt het dieptepunt bereikt. De getallen geven wel een wat vertekend beeld, waar we wel rekening mee moeten houden. De weidevogels concentreren zich steeds meer in de laatste geschikte terreinen. En dat zijn, niet verwonderlijk, ook net de gebieden waar onze vrijwilligers hun aandacht op richten. Anders gezegd: de weidevogels worden steeds meer reservaatvogels. Maar in die resterende geschikte terreinen neemt de aanwas merkbaar toe. Buiten deze terreinen zijn nog nauwelijks weidevogels aanwezig.

Ook het aantal vrijwilligers neemt gestaag toe. Oproepen via de media leveren telkens weer nieuwe enthousiasmeringen op. Zij worden, na een theoretische en meedraaien in de praktijk, zo veel mogelijk direct ingeschakeld. De grootse verwachtingen van het opsporen en beschermen van nesten met de drone, vielen in 2021 wat tegen. Er waren nogal wat technische problemen op te lossen en ook bleek, dat vogels onder het hoge gras zelfs met de infraroodcamera niet of nauwelijks zichtbaar waren. Het eerste probleem gaat opgelost worden; het tweede zal blijvend zijn. En dat betekent, dat toch nog legfels in het gras opgezocht moeten worden, vooraf aan het maaien.

www.vogelwerkgroepberkelland.nl

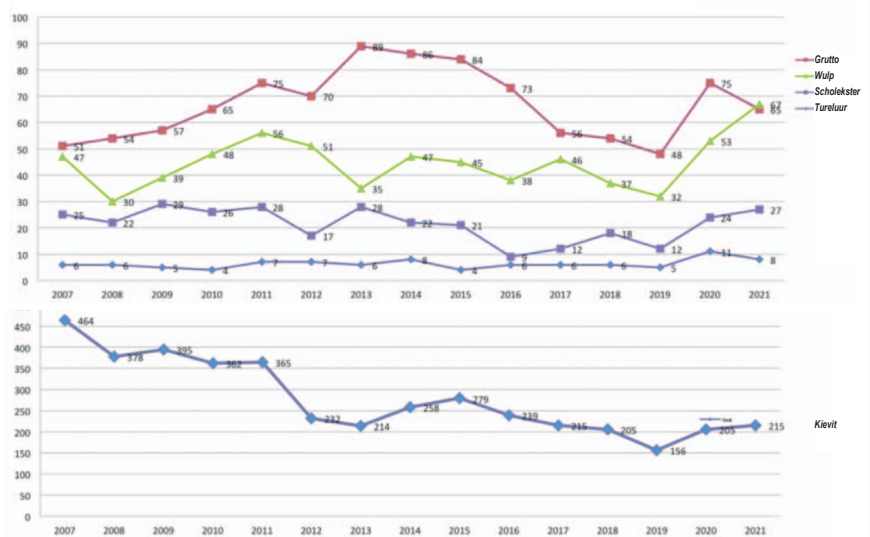
www.vwgberkelland.waarneming.nl

E-mail: info@vogelwerkgroepberkelland.nl

Redactie: Henk Lammers, Henk Leever, John Smith, Gerrit Stomps, Henny Waanders, Marjon Hoen en de Vereniging Agrarisch Natuurbeheer.

Aantal nesten weidevogels gevonden in Berkelland

De medewerking van de boeren is, op een spaarzame uitzondering na, overweldigend. Heel veel agrariërs bellen de coördinator voor zij met bewerking aan de gang willen. Daarbij wordt door ons waar mogelijk voorgesteld om alle bewerkingen in één week te laten plaatsvinden, zodat de tussentijdse rustperiodes langer worden.

In 2021 is bescherming met een stroomraster tegen grondpredatoren op een enkele plaats uitgeprobeerd. Deze methode zou elders met name voor de Wulp goed werken. Wij hebben die ervaring nog niet, omdat gebleken is dat de omtrek van het raster erg groot moet zijn. Als de broedende vogel zelf tegen de stroomdraad loopt, stopt ze mogelijk met broeden.

De weersomstandigheden begin 2022 zijn gunstig voor de weidevogels. Dus zijn onze verwachtingen voor het komende broedseizoen hoog gespannen.

Gerrit Stomps
Projectcoördinator weidevogels

